

Paulina Czarnek-Wnuk

Łódzka Szkoła Radioznawcza

Łódzka Szkoła Radioznawcza [Lodz School of Radio Studies] to nieformalny zespół badawczy działający przy Katedrze Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego, powstały z inicjatywy prof. zw. dr hab. Elżbiety Pleszkun-Olejniczakowej. Jego członkowie zajmują się badaniem różnych aspektów funkcjonowania medium audialnego, zarówno współcześnie, jak i z perspektywy historycznej. Prezesem honorowym szkoły jest jej założycielka, kierownikiem zaś dr Joanna Bachura-Wojtasik.

Za datę powstania Łódzkiej Szkoły Radioznawczej przyjmuje się 2010 rok. Wcześniej jednak – od 2007 roku – jej członkowie prowadzili różnorodne działania dotyczące dźwiękowego uniwersum, zrzeszeni w Stowarzyszeniu Miłośników Sztuki Radiowej „Radiofania”. Od 2012 szkoła jest afiliowana przy ECREA [European Communication Research and Education Association].

Szkoła łódzka jest dostrzegana i doceniana na tle polskiego medioznawstwa, a nawet staje się widoczna w naukowym krajobrazie polskiej humanistyki. W obszarze zainteresowań jej członków mieszczą się różnorodne zjawiska dotyczące medium audialnego, w tym m.in.: genologia radiowa [szczególnie gatunki artystyczne – sluchowisko, reportaż radiowy i *feature*, ale również gatunki informacyjne oraz publicystyczne], historia radia, współczesne przemiany medium audialnego, radio na tle innych mediów etc.

W skład Łódzkiej Szkoły Radioznawczej wchodzi: dr Joanna Bachura-Wojtasik [Uniwersytet Łódzki], dr Kinga Sygizman [z d. Klimczak; Uniwersytet Łódzki], dr Paulina Czarnek-Wnuk [Uniwersytet Łódzki], dr Urszula Doliwa [Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie], dr Karolina Albińska [Uniwersytet Łódzki], mgr Natalia Kowalska [Uniwersytet Łódzki], mgr Katarzyna Szklarek [Uniwersytet Łódzki], mgr Paulina Wiernicka [Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie]. W przeszłości współtworzyli ją także: dr Aleksandra Pawlik, dr Agnieszka Garcarek-Sikorska, mgr Monika Baran i mgr Juliusz Mroziński [wszyscy związani z Uniwersytetem Łódzkim].

Owoce pogłębionych studiów nad radiem są prace teoretyczne oraz analityczno-interpretacyjne publikowane w formie artykułów oraz książek, jak chociażby [w kolejności chronologicznej]:

- Pleszkun-Olejniczakowa E., Bachura J., Pawlik A., *Dwa Teatry. Studia z zakresu teorii i interpretacji sztuki słuchowiskowej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011;
- Klimczak K., *Reportaże radiowe o krzywdzie i cierpieniu*, Primum Verbum, Łódź 2011;
- Bachura J., *Odslony wyobraźni. Współczesne słuchowisko radiowe*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012;
- Pleszkun-Olejniczakowa E., „Muzy rzadko się do radia przynajają”. *Szkice o słuchowiskach i reportażach radiowych*, Primum Verbum, Łódź 2012;
- Pawlik A., *Teatr radiowy i jego gatunki*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014;
- Czarnek P., *Radio Entertainment from the Perspective of Convergence*, [w:] *Radio: the Resilient Medium*, red. M. Oliveira, G. Stachyra, G. Starkey, Centre for Research in Media and Cultural Studies, Sunderland 2014, s. 53–64;
- Albińska K., *Visualised Radio? Research Findings from Britain and Poland*, [w:] *The Film and Media Reader 3: The Pleasures of the Spectacle*, red. P. Drummond, The London Symposium & Academic Conferences London, London 2015, s. 44–54;
- Kowalska N., „Dokumenty kieszonkowe” i „pełnowymiarowe” – projekty programy 360documentaries stacji ABC Radio National, [w:] *Radio w dobie nowych mediów*, red. U. Doliwa, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2015, s. 95–102.

Jak dotąd w Łódzkiej Szkole Radioznawczej powstało sześć rozpraw doktorskich poświęconych różnorodnym zagadnieniom dotyczącym radia, zarówno publicznego, jak i komercyjnego. Pierwszą z nich była obroniona w 2010 roku dysertacja Kingi Sygizman [z d. Klimczak] podejmująca problematykę krzywdy i cierpienia w wybranych reportażach radiowych. Rok później Joanna Bachura-Wojtasik zakończyła pracę nad rozprawą traktującą o semiotyce współczesnych słuchowisk radiowych. Rok 2012 przyniósł kolejny obroniony doktorat – Aleksandry Pawlik – omawiający zagadnienia związane z teatrem radiowym i jego gatunkami. Po dwóch latach Łódzka Szkoła Radioznawcza doczekała się kolejnej dysertacji, tym razem była to monografia Radia RMF FM autorstwa Agnieszki Garcarek-Sikorskiej. Problematykę sektora prywatnego kontynuowała w swej pracy obronionej w 2015 roku Paulina Czarnek-Wnuk, pisząc o rodzajach rozrywki w polskiej radiofonii komercyjnej. W tym samym roku powstała rozprawa Karoliny Albińskiej opisująca poranną audycję radiową jako hybrydę megagatunkową na podstawie wybranych programów z rozgłośni radiowych polskich i brytyjskich. Obecnie trwają prace nad dwiema kolejnymi dysertacjami – Natalii Kowalskiej poświęconej gatunkowi *feature* w radiofonii polskiej i radiofoniach zagranicznych oraz Katarzyny Szklarek na temat twórczości radiowej Waldemara Modestowicza.

Do działań naukowych członków Łódzkiej Szkoły Radioznawczej należy również udział w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, takich jak m.in.: Radio Research Conference, European Communication Conference, International Feature Conference, Radio and Society itd. W maju 2016 roku szkoła współorganizowała sesję dedykowaną pamięci prof. Elżbiety Pleszkun-Olejniczakowej pt. „Medium radiowe w oczach współczesnych badaczy”, która zgromadziła reprezentantów dziesięciu ośrodków akademickich z całego kraju. Łódzka Szkoła Radioznawcza reprezentowana jest także podczas festiwalu i konkursów radiowych, np. Prix Europa w Berlinie, Dwóch Teatrów, Grand PiK, Seminarium Reportażu Radiowego, Melchiorów, Wielkiego Splendoru itd.

Członkowie szkoły prowadzą szereg działań popularyzatorskich, do których należą głównie warsztaty radiowe dla dzieci i młodzieży, przede wszystkim jednak kształcą przyszłych dziennikarzy podczas zajęć teoretycznych i warsztatowych poświęconych radiu na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Prowadzą również prace licencjackie i magisterskie, w tym o charakterze praktycznym i projektowym. Łódzka Szkoła Radioznawcza współpracuje także z uznanymi instytucjami medialnymi, takimi jak: Studio Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia czy Teatr Polskiego Radia.

W działania szkoły włączają się również studenci zrzeszeni w Radioznawczym Kole Naukowym, powołanym w 2015 roku, nad którym opiekę sprawuje dr Joanna Bachura-Wojtasik oraz Studencko-Doktoranckim Dziennikarskim Kole Naukowym, istniejącym od 2007 roku, kierowanym przez dr Paulinę Czarnek-Wnuk. Z kolei młodzi adepci sztuki radiowej próbują swoich sił pod okiem dr Kingi Sygizman w projekcie „Uniwersytet Łódzki na Fali”, zapoczątkowanym w 2011 roku jako Akademickie Radio UL Uniwersytetu Łódzkiego, tworząc różnorodne formy dźwiękowe dokumentujące życie społeczności akademickiej.